

Monumentnummer*: 498898

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 04 november 1996
Kadaster deel/nr 82756/36

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Dirkshorn	Schagen	Noord-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Dirkshorn	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Harenkarspel	I			3108

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig vrijstaand RAADHUIS, gebouwd in 1870 in neo-classicistische bouwtrant. Het pand is gelegen aan de zuidzijde van de Raadhuisstraat, de westzijde is gelegen aan het voorplein van de Nederlands Hervormde kerk uit 1868. Het raadhuis werd gebouwd op de plaats van de in 1868 gesloopte Nederlands Hervormde kerk. De bouw werd aanbesteed aan J.H. Vlaming, timmerman te Hoogwoud. Het basement van het raadhuis was aanvankelijk secretarishoning. Bij een verbouwing in 1911 is het dak van het raadhuis in zijn geheel vervangen. De kap, de zinken dakbedekking, het fronton en klokkettorentje verdwenen en werden vervangen door een schilddak met dakkapel aan de noordzijde. De oorspronkelijke raadszaal (circa 6.5 bij 5.5 meter) werd in 1930 vergroot tot vrijwel de gehele bovenverdieping. Bij die verbouwing werd tevens het middenvenster in de rechterzijgevel (W) verbreed.

N.B. De latere aanbouw aan de achterzijde (Z) en het interieur vallen niet onder de bescherming.

Omschrijving

Voormalig vrijstaand raadhuis, gebouwd op vrijwel vierkant grondplan, bestaande uit twee bouwlagen - een basement (ten dele onderkelderd) en een bel-etage - onder een met zwarte kruispannen gedekt schilddak. De noklijn van het dak staat haaks op de Raadhuisstraat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het muurwerk is opgetrokken in rode baksteen boven een gepleisterde plint ter hoogte van het hele basement, met voegwerk ter imitatie van natuursteen. De stootlijst van het basement, de traptreden en het bordes zijn van hardsteen. De lekdorpels van de vensters zijn van Escausijnse steen. Op diverse plaatsen in het muurwerk zijn de schieters van de ankers zichtbaar. Tussen basement en hoofdverdieping is een cordonband aangebracht. Op de hoeken van het basement is het muurwerk verdikt en voorzien van voegen ter imitatie van natuursteen. Op de hoeken van de hoofdverdieping zijn gepleisterde hoekpilasters met zandstenen bladwerkkapitelen aangebracht.

De voorgevel (N) is drie traveeën breed, waarvan de middelste de ingangspartij bevat. De ingang op de hoofdverdieping is bereikbaar via twee steektrappen - ieder met twaalf treden - die op een bordes uitkomen. De trappen overbruggen het niveauverschil tussen straat en hoofdverdieping. De ingang bestaat uit een dubbele paneeldeur met tweeruits-glas-in-loodbovenlicht, met daarin het gemeentewapen. De deur heeft een gepleisterde omlijsting met op de bovendorpel geschilderd "ANNO 1870". Een geprofileerde houten lijst op consoles bekroont de ingang. Links van de deur zijn twee gedenksteden aangebracht. Eén hardstenen gedenksteen heeft de tekst "OP DEN 24STE JUNI 1870 IS DE EERSTE STEEN AAN DIT GEBOUW GELEGD DOOR CORNELIS FRANCIS BURGEMEESTER VAN HARINGCARSPER". In de andere door W. Schuurman gesigneerde gedenksteen van gebakken klei staat de tekst "EVACUATIE MEI 1940 DANKBAAR AMERSFOORT". Aan weerszijden van de ingang bevat de travee een hoog houten zesruitsschuifvenster met gestucte, strak geprofileerde, omlijsting. Het basement is blind, op een deur onder het bordes na. De voorgevel wordt bovenlangs afgesloten door een geprofileerde kroon- en gootlijst, rustend op houten consoles. Het in oorsprong aanwezige fronton is vervangen door een houten dakkapel onder ingestoken zadeldak. De detaillering van de voorgevel loopt door over de overige gevels.

De rechterzijgevel (W) is drie traveeën breed, waarvan de middelste iets risaleert. In het basement bevatte de linker travee in oorsprong een dubbele paneeldeur, de overige traveeën elk een rechthoekig houten vierruitsvenster. Op de hoofdverdieping bevat elke travee een houten zesruitsschuifvenster met strak geprofileerde omlijsting. De linkerzijgevel (O) heeft dezelfde geleding en indeling als de rechterzijgevel.

De achtergevel (Z) is drie traveeën breed. Het basement aan deze zijde gaat grotendeels schuil achter de aanbouw. Op de hoofdverdieping bevindt zich in de linker travee een blind venster. De overige vensters zijn houten zesruitsschuifvensters.

Waardering

Het pand is van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als merendeels gaaf bewaard voorbeeld van een in neo-classicistische stijl gebouwd raadhuis uit de tweede helft van de 19de eeuw. Daarnaast is het pand van belang vanwege de beeldbepalende ligging in de oude dorpskern van Dirkshorn en vanwege zijn ensemblewaarde in relatie tot de daarachter gelegen Nederlands Hervormde kerk.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen	Bestuursgebouw en onderdl	Gemeentehuis